

Himiki birleşmeleriň toparlara bölünişi himiýa we materialsynaslykda möhüm bir mesele bolup, bu birleşmeleriň gurluşyny we aýratynlyklaryny has gowy düşünmäge kömek edýär.

Himiki birleşmeler atomlaryň we molekulalaryň özara täsirleşip, täze birikmeleri emele getirmegi bilen baglanyşyklydyr. Bu birleşmeleriň toparlara bölünişi, olaryň gurluşyna, aýratynlyklaryna we reaksiýa aýratynlyklaryna görä amala aşyrylýar.

Himiki birleşmeleriň görnüşleri. Himiki birleşmeler iki esasy kategoriýa bölünýär: organik we organik däl birleşmeler.

Organik birleşmeler, köplenç, karbon atomlaryny öz içine alýar we olaryň gurluşynda gidrojen, kislorod, azot, we beýleki elementler hem bolup biler. Organik birleşmeler, öz gezeginde birnäçe toparlara bölünýär: hidroksil ($-OH$) gurşunyny öz içine alýan birleşmeler, karboksil asitleri: karboksil ($-COOH$) gurşunyny öz içine alýan birleşmeler, aminler: amino ($-NH_2$) gurşunyny öz içine alýan birleşmeler.

Organik däl birleşmeler karbon atomlaryny öz içine almaýan birleşmelerdir. Olaryň hem birnäçe görnüşleri bar: metal birleşmeleri: metal atomlary we anionlary öz içine alýan birleşmeler, kislotalar. Himiki birleşmeleriň toparlara bölünişi, olaryň gurluşyna we reaksiýa aýratynlyklaryna görä amala aşyrylýar. Bu bölüniş dürli himiki reaksiýalaryň we prosesleriň has gowy düşünilmegine kömek edýär.

**Söhbet KEMALETDINOW,
Darganata etrabynyň 3-nji orta mekdebiniň himiýa mugallymy.**